

Solitaire bijen in mijn tuin

Tekst en foto's Ina van der Vlist

Ina van der Vlist schrijft over solitaire bijen in haar tuin en directe omgeving. Dit keer over de grote bloedbij.

Ik ben graag op een klein heideterrein in de Kruisbergse bossen bij Doetinchem. Vooral op zonnige en warme dagen is het er een eldorado met insecten zoals zandbijen, graafwespen, wolzwevers, roofvliegen, zandlooperkevers, libellen en nog veel meer. Daarnaast vond ik daar zelfs eens een hazelworm, zonnend op het pad.

Grote bloedbij, *Sphecodes albilabris*

Op een mooie dag in april zag ik op dat heideterrein een paar vrij slanke, weinig behaarde, grotendeels zwarte beestjes met aan het rode achterlijf een zwart puntje. De vleugels waren doorzichtig bruin en voorop de kop groeiden korte witte haren. Ze waren druk aan het speuren, liepen snel, hielden regelmatig even stil en veranderden steeds hun koers. Kwam ik te dichtbij, dan

vlogen ze op en gingen een meter verderop door met zoeken. Ook werd er gegraven of inspecteerden ze een klein rond gat in het zand. Door flink in te zoomen, lukte het om wat foto's te maken. Via Waarneming.nl werd bevestigd dat het grote bloedbijen waren. Dat moeten dan vrouwtjes zijn geweest, want alleen zij overleven de winter.

Jaarcyclus van de grote bloedbij

In maart komen de vrouwtjes tevoorschijn en gaan op jacht naar nesten van de grote zijdebij, de gastheerbij. Wordt er zo'n nest gevonden, dan eet ze het eitje van de grote zijdebij op, legt haar ei in de voedselvoorraad en sluit het nest af. Het bloedbijlarfje eet dat voedsel op en ontwikkelt zich onder de grond tot een volwassen bij. De nieuwe generatie grote bloedbijen komt in juni boven de grond. In de nazomer zoeken de bevruchte vrouwtjes een lege nestgang of graven zich in en wachten diep onder de grond op het voorjaar.

De mannetjes sterven in het najaar.

Bloembezoek

Grote bloedbijvrouwtjes bezoeken in het voorjaar soms paardenbloemen, maar zijn dan verder nauwelijks op bloemen te vinden. In de nazomer zitten grote bloedbijen vooral op schermbloemigen, zoals grote berenklauw, en composieten zoals koninginnenkruid, jacobskruiskruid en speerdistel. In mijn tuin ook op guldenroede.

Beschrijving bloedbijen

Alle twintig in Nederland voorkomende bloedbijen hebben ongeveer dezelfde leefwijze als de grote bloedbij. Verschillen zijn dat de andere soorten parasiteren op zand- of groefbijen en sommigen als pop overwinteren. Grote bloedbijen zijn 1 tot 1,5 cm groot en goed te herkennen. De overige bloedbijen zijn duidelijk kleiner en vaak lastiger van elkaar te onderscheiden. De meeste bloedbijen hebben een zwart borststuk, een zwart-met-rood achterlijf en

zijn nauwelijks behaard. Omdat de gastbij het voedsel verzamelt, hebben bloedbijen geen verzamelharen voor stuifmeel nodig. Bloedbijen komen vooral voor in de duinen, het oostelijk rivierengebied en op de hogere zandgronden. De grote bloedbij komt algemener voor dan andere bloedbijsoorten en leefde eerder voornamelijk in de duinstreek, maar wordt steeds vaker in het hele land gezien.

Samen met de grote zijdebij, *Colletes cunicularius*

Wil je zelf op zoek naar grote bloedbijen? Zoek in maart en april zanderige gebieden, zoals duinen, heide en zandgroeves. Grote zijdebijen, de gastheerbijen van grote bloedbijen, zijn afhankelijk van bloeiende wilgen, dus die moeten er ook zijn. Hoewel grote zijdebijen solitair leven, nestelen ze vaak in grote groepen bij elkaar. Afgelopen jaar had ik geluk en vond zo'n grote groep met honderden nesten van grote zijdebijen aan de rand van een stukje natte duinvallei. ●

Een mannetje grote bloedbij op guldenroede. Opvallend voor een mannetje zijn de lange bobbelige antenneleden.

Mevrouw grote bloedbij speurt naar nesten van de grote zijdebij op een heideveldje.

In het voorjaar zitten bloedbijen soms op een paardenbloem.